

Et rigere Danmark

7 konkrete forslag

Oktober 2016

Et rigere Danmark

7 konkrete forslag

Danmark har brug for en solid økonomisk vækst. Det er vejen til flere arbejdspladser, til velfærd, til en god tilværelse for alle.

Det er dog ingen hemmelighed, at den danske vækst har haft svært ved at få luft under vingerne.

Det er absolut heller ingen hemmelighed, at det har ført til et meget ensidigt fokus på at få ”øget arbejdsudbuddet”, som det hedder i finansministeresprog, når man vil sikre, at der er arbejdskraft nok.

Men arbejdsudbuddet er kun én af de kedler under den danske vækst, man kan fyre op under. Og mens politikerne har haft travlt med at fyre mere og mere op under den ene kedel, har vi glemt den anden: Hvordan vi arbejder bedre og mere effektivt.

Den ene kedel står fuldstændig rødglødende: Reformen af pensionsalderen, af efterlønnen og af alle sociale ydelser har fyret op under arbejdsudbuddet i et omfang, som kommer til at slå igennem i årtier frem. Konkurrencekraften er desuden stærk, beskæftigelsen er stigende, og der kommer flere hænder i arbejdsstyrken.

Samtidig er den anden kedel blevet håndlunken: Hvor effektivisering af produktion og arbejdsprocesser tidligere var den vigtigste drivkraft bag

den danske vækst, er det i dag blevet glemt. Og den offentlige sektor bliver ikke anerkendt for det helt grundlæggende velstandsbidrag, den leverer med sin offentlige service og uddannelse af gode og produktive medarbejdere. På den måde er det offentlige og private jo i virkeligheden hinandens grundlæggende forudsætninger.

Derfor er der brug for et fokusskift. På de kommende sider præsenterer LO syv forslag til, hvordan vi kan arbejde bedre – til gavn for væksten, for jobskabelsen, for hele Danmark. Forslag, der opkvalificerer arbejdskraften, forbedrer infrastrukturen og sigter direkte mod at støtte virksomhedernes produktivitet med udgangspunkt i medarbejderne.

Det er ikke svært at regne ud, hvor vi henter den største gevinst: Det gør vi ved at sætte fut under den lunkne kedel i stedet for at fyre op under den, der allerede er rødglødende.

Lizette Risgaard
Formand i LO

1. Kvalificeret arbejdskraft er kilde til velstand

Uddannet og kvalificeret arbejdskraft er en vigtig direkte kilde til velstand via ny viden og kvalifikationer. Men det er desuden en vigtig indirekte kilde til en mere effektiv produktion og smartere arbejdsprocesser, da det ofte vil kræve bedre uddannet og kvalificeret arbejdskraft at kunne investere i ny teknologi, der løfter produktiviteten og sikrer bedre arbejds gange.

Med omprioriteringsbidraget på statens område skal uddannelsesinstitutionerne spare 2 pct. årligt i perioden 2017-2020. Men især erhvervsskolerne har brug for en vitaminindsprøjtning for at kunne levere den mængde og kvalitet i arbejdskraften, arbejdsmarkedet efterspørger. Fremskrivninger viser således, at der bliver mangel på faglærte grupper frem mod 2025.

Samtidig stiller øget digitalisering og automatisering på arbejdsmarkedet krav til ændrede kompetencer og løbende opkvalificering. Mange af de fag og stillinger, der er skabt i dag, fandtes således ikke for 30 år siden. Det nuværende voksen- og efteruddannelsessystem sikrer imidlertid ikke et tilstrækkeligt udbud af arbejdskraft på de rette niveauer og med de rette kompetencer. Aktiviteten på både arbejdsmarkedsuddannelserne og de videregående voksen- og efteruddannelser er faldet markant de senere år. Der er derfor behov for en styrkelse af voksen- og efteruddannelsessystemet, som skal sikre alle voksne mulighed for at tilegne sig kompetencer i løbende overensstemmelse med den hastige udvikling, som arbejdsmarkedet undergår.

Forslag

- **Tilbagerulning af de planlagte besparelser på erhvervsskolerne.**
- **Erhvervsfagligt løft af alle erhvervsskolelærere.** Det vil kræve, at der over en periode på fire år afsættes 300 mio. kr. til løftet og siden permanent 50 mio. kr. til vedligeholdelse.
- **Der afsættes de næste fem år en pulje på i alt 150 mio. kr. til nødvendige løft af erhvervsskolernes rammer og udstyr.**

- **Øget taxametertilskud på akademi- og diplomuddannelsesmoduler med 10.000 kr. pr. årselev kombineret med faste standardpriskategorier, som alle moduler lægges indenfor.**
- **VEU-godtgørelsen hæves fra 80 pct. til 100 pct. af dagpengesatsen.**

2. Fokus på arbejdsmiljø er en god investering

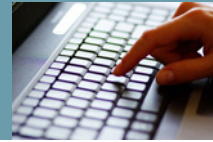
Det kan betale sig for arbejdspladsen at investere i et godt arbejdsmiljø. Undersøgelser viser, at der er en stærk og statistisk signifikant sammenhæng mellem psykisk arbejdsmiljø og rentabilitet i arbejdet, og at god ledelse spiller en helt afgørende rolle for at sikre et godt psykisk arbejdsmiljø med god trivsel og motivation. Investeringer i arbejdsmiljøforbedringer er således en af flere veje til at styrke velstanden og konkurrenceevnen.

Det er helt afgørende, at vi forbedrer både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø på de danske arbejdspladser, og at vi får reduceret den fysiske og psykiske nedslidning. De senere års mange reformer af tilbagetrækningsalderen udfordrer store grupper af lønmodtagere, der ikke har helbredet til at blive stadig flere år på arbejdsmarkedet.

Hvis ikke vi får reduceret nedslidning og dårligt arbejdsmiljø, vil danske virksomheder ikke kunne rekruttere den nødvendige arbejdskraft, og de vil ikke kunne få adgang til medarbejdere, der har forudsætningerne for at kunne honorere virksomhedernes stadig stigende krav til effektivitet.

Prioritering og udvikling af et styrket arbejdsmiljø på flere arbejdspladser, forventes at føre til markante gevinster i form af flere job og mere vækst.

Forslag - se næste side

- Afsæt flere midler til rådgivning af offentlige og private arbejdspladser med fokus på rådgivning i arbejdsmiljø og drift, så arbejdspladser får viden og kompetencer til at opbygge et stærkt arbejdsmiljø som kilde til øget effektivitet og velstand. Rådgivningen skal ikke kun styrke arbejdsmiljøet, men også understøtte virksomhedens drift og egen indsats og være attraktiv i forhold til virksomhedens kerneopgave.
 - Der skal afsættes midler til videreførelse af forebyggelsespakker inden for de nedslidningstruede brancher.
 - Alle nye ledere med personaleansvar skal inden for det første år gennemføre en solid efteruddannelse om psykisk arbejdsmiljø.
- Priorité flere investeringer i (trafik-)infrastrukturprojekter og målret investeringerne, så de giver størst mulig samfundsøkonomisk værdi. Det er relevant at:
 - Udbygge vejnettet.
 - Investere i forbedringer af offentlig transport.

3. Investeringer i infrastruktur

En god og sammenhængende infrastruktur er vigtig for mobiliteten og sikres bedst gennem offentlige investeringer. Dårlig infrastruktur øger transporttiden, skaber forsinkelser og betyder en fordyrelse af produktionen. Trængselsproblemer er samtidig et stigende problem, og der er et stort forbedringspotentiale i at vedligeholde og forbedre infrastrukturen.

Der kan derfor hentes store samfundsmæssige gevinster ved at sætte gang i flere trafikinfrastrukturprojekter og ved målrettet at prioritere de samfundsøkonomisk mest gavnlige projekter.

Forligspartierne bag Togfonden DK er enige om en ny investeringsplan for udmøntningen af projekterne i Togfonden og finansiering af fondens fase 1, som via elektrificering af jernbanenettet og særligt timemodellen vil have gavnlige effekter for samfundet. Dette er eksempelvis understregt af de økonomiske vismænd og tænketanken Kraka. Dertil kommer, at flere infrastrukturprojekter med fordel kan igangsættes.

Forslag

- Udmønt første del af midlerne til investeringer i Togfonden DK.

4. National digitaliseringsindsats

Udbredelse af digitale værktøjer og investeringer i it er en vigtig faktor i velstandsudviklingen, da ny teknologi er med til at øge videndelingen og effektivisere arbejdsgange. OECD har for nylig påvist, at investeringer i it i perioden 2000-2012 bidrog til BNP-væksten med 0,55 pct.-point årligt, hvilket er det højeste vækstbidrag i OECD.

Nye afskrivningsregler for it-investeringer vil gøre det billigere for virksomheder at investere i it-aktiver og dermed øge investeringsomfanget. Den digitale omstilling medfører, at service og produktion i højere grad smelter sammen, og nye digitale forretningsmodeller muliggør store effektiviseringer. Øget forskning på området og et bedre samarbejde mellem universiteter og erhvervslivet kan bidrage til serviceinnovation.

Danske virksomheder og den offentlige sektor har behov for adgang til de relevante digitale kompetencer for at kunne udnytte mulighederne inden for it- og datateknologi. Den digitale omstilling bør derfor understøttes af uddannelsessystemet, hvor der er behov for at styrke uddannelsesinstitutionernes viden om nuværende og fremtidige digitale kompetencebehov i erhvervslivet for at sikre en bedre sammenhæng til virksomhedernes efterspørgsel.

Forslag

- Nedsæt digitaliseringskommission for at sikre, at Danmark bliver det bedste land i verden til at udnytte digitaliseringen. Kommissionen skal inddrage forskere, arbejdsmarkedets parter og relevante ministerier og interesseorganisationer.

- Forhøj loftet for småanskaffelser til eksempelvis 25.000 kr.
- Indfør ny afskrivningsprofil for it-aktiver med relativt kort levetid, så de kan afskrives over eksempelvis to eller tre år.
- Opret nationalt kompetencecenter omkring metoder for indsamling, analyse og nyttiggørelse af store datamængder (Big Data).
- Frem digitale kompetencer. Særlig digitaliseringsuddannelsespulje, der sætter fokus på efteruddannelsesmuligheder inden for datadreven vækst.
- Målret flere forskningsmidler mod digitalisering og servicesektoren.

5. Fradrag rettet mod små og mellemstore virksomheder

Ny produktions- og serviceteknologi er vigtig, da det sikrer fortsat udvikling af bedre metoder, produkter og services i kombination med den rette arbejdskraft. Små og mellemstore virksomheder (SMV'er) halter dog ofte efter de større virksomheders teknologiske niveau. Det gælder både i forhold til at foretage nye it-investeringer, hvor ændrede afskrivningsregler (jf. forslag 4) vil være til særlig gavn for små og mellemstore virksomheder, på grund af deres i udgangspunktet meget lave niveau af it-investeringer.

Men også andre teknologiske investeringer og opgraderinger er mindre rentable for små og mellemstore virksomheder. Eksempelvis investeringer i forskning og innovation.

Det skyldes bl.a., at investeringer i teknologi kan være særligt omkostningstungt for mindre virksomheder, fordi udgiften spredes ud på færre medarbejdere.

Et håndtag til at løfte det teknologiske niveau i landets mindre virksomheder er via målrettede skattemæssige fradrag.

Hurtig bredbåndsdækning på mellem 30-100 Mbit/s er fortsat en mangelvare flere steder i Danmark, og mange virksomheder har ingen højhastighedsdækning. Langsomme bredbåndsforbindelser mindsker produktiviteten i virksomhederne, da det mindsker videndeling, for-

højer arbejdsprocesser og gør det sværere for virksomheder i yderområder at tiltrække nødvendig, kvalificeret arbejdskraft.

Forslag

- Oprettelse af en målrettet afskrivningsordning på 125 pct. af SMV'ers udgifter til investeringer i forskning og innovation, så SMV'er oplever en større gevinst ved disse investeringer.
- Oprettelse af fradragsordning, der gælder specifikt i forbindelse med SMV'ers etablering af bedre og hurtigere bredbåndsdækning. Ordningen etableres med en tidsbegrænset fradragsret på en tredjedel eller halvdelen af omkostningerne ved etableringen. Fradragsordningen kan desuden målrettes geografisk udsatte områder.

6. Investeringskonto for lønmodtagere

I Sverige indførte man i januar 2012 en ordning, hvor privatpersoner fik mulighed for at købe aktier med en mere favorabel og simpel beskatning end den traditionelle beskatning af aktieindkomst. I januar 2015 viste en undersøgelse, at ca. hver sjette svensker benytter ordningen. Samtidig tyder undersøgelsen på, at investeringsordningen gør det nemmere at følge finansielle råd og følge op på sine investeringer.

Danske lønmodtagere har i dag et rekordhøjt indestående på indlånskonti i størrelsesordenen 800 mia. kr. Samtidig har bankerne indlånsoverskud, hvilket indikerer, at man ikke er i stand til at lade den store mængde kapital komme gode investeringer til gavn. En dansk udgave af den svenske ordning bør have som hovedformål at flytte kapital fra indlånskonti til aktiekapital ved at gøre reglerne for almindelige lønmodtagere mere simple. Samtidig bør ordningen tage hensyn til den fordelingsmæssige profil og den nuværende progression i skattesystemet, så ordningen ikke bliver en skatterabat til velhavende aktionærer.

Hovedformålet er at tilskynde produktive investeringer via en tilførsel af aktiekapital i virksom-

hederne. Forslaget skal med andre ord aktivere nogle af de passive midler, der står på danskerne indlånskonti.

Forslag

- **Oprettelse af en kontoordning i Danmark, der gør det nemmere og mere favorabelt for almindelige lønmodtagere at investere i aktier.** Den konkrete udformning skal tage hensyn til personernes risikospredning, eksempelvis via et loft over ejerandele. Helt konkret kan man sætte et loft på kontoordningen på 50.000 kr. og nøjes med at lade et mindre beregnet normalafkast blive beskattet, såfremt det faktiske afkast er positivt. Adgangen til ordningen skal desuden være betinget af et eller flere af følgende:
 - At man ikke i forvejen har aktiedepoter for mere end 50.000 kr. samlet set
 - At man ikke besidder en likvid formue over en fastsat grænse
 - At man ikke betaler topskat

7. Effektiv erhvervsfremme og styrket arbejdspladsbaseret innovation

Velstand skabes indirekte ved, at vi bliver bedre til at løse opgaverne, så kvaliteten af vores produkter og velfærdsydelser stiger. Det handler også om investeringer i medarbejdere, kompetencer, innovation og trivsel og om at indrette et erhvervsfremme- og innovationssystem, der får flere virksomheder til at gøre som de bedste.

I erhvervsfremmesystemet bør der eksempelvis stilles krav om, at virksomheder, som bevilges penge til udviklingsprojekter, laver en plan for kompetenceudvikling og inddragelse af medarbejderne i innovation.

Produktivitetsgevinster i den offentlige sektor kan være vanskelige at måle, men er ikke desto mindre lige så vigtige at fokusere på i det offentlige, som i virksomhederne. Det øger produktiviteten, når medarbejderne inddrages til at udvikle smartere arbejdsgange, der skaber bedre løsninger for borgerne – fx via bedre behandlingsgan-

ge på hospitalerne, så liggetiden bliver mindre; tiden til de ældre bliver større, fordi velfærdsteknologi overtager noget af det tunge, praktiske arbejde eller nye læringsmetoder i skolerne effektiviserer undervisningen. Således viser Innovationsbarometret, at i 86 pct. af de offentlige innovationer har medarbejderne en nøglerolle. Konkret ses det ved, at medarbejderne igangsætter eller fremmer innovationen.

Forslag

- Etablering af et nationalt program for arbejdspladsbaseret innovation på offentlige og private arbejdspladser. Programmet skal udvikles i et partnerskab mellem arbejdsmarkedets parter og aktører inden for forsknings-, innovations- og uddannelsessystemet, der på forskellig vis bidrager til udvikling af arbejdspladsbaseret innovation. Inspiration kan bl.a. hentes fra et program under det finske Tekes: Finnish Funding Agency for Innovation – ”Liideri – Forretning, produktivitet og glæde på arbejdspladsen”. Målet er at have Europas bedste arbejdsliv og mest konkurrencedygtige arbejdspladser i 2020.
- Fagpilot-ordningen forankres i Innovationsfonden og bør fokusere på at løfte innovations- og kompetenceniveauet i SMV’er. Udgangspunktet er den eksisterende fagpilotordning, der er et tilbud til små og mellemstore virksomheder om ansættelse af en erhvervsuddannet medarbejder. For at sikre større fokus på innovation og kompetenceudviklingsdelen i ordningen, skal ordningen etableres som led i Innovationsfondens Inno-Booster program.
- Iværksætterpilot-ordningen bør i højere grad henvende sig til de erhvervsrettede uddannelser bredt set, herunder erhvervsskoler. Langt de fleste iværksættere i Danmark har en faglært eller ufaglært baggrund.